

44.

Διαθήκη τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1690. Νοτάριος Νικολ. Λιβάνης¹⁾ (Βιβλ. 16. σ. 74).

† Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι ἀμήν. 1690 Σεπτεμβρίου 16 ἕως ὥρας ἕκτη ἡν-
τζίκα τῆς ἡμέρας, ἔγινε ἀνάκραξι εἰς ἐμὲ τὸ νοτάριο καὶ εἰς τοὺς παρόντες ὑπο-
γεγραμμένους τιμίους μάρτυρες ἀπὸ τὴν κυράντζα Ἄννα, θυγατέρα τοῦ π(ο)τ(ἐ)
σ(ινιὸρ) Γιάκουμου Σαντορίνη καὶ συμβία τοῦ σ(ινιὸρ) Προκόπιου Νίκλου, διὰ
νὰ ποιήσῃ τὴ παροῦσα τῆς διαθήκη καὶ ὑστερὴ τῆς διόρθωσι, ἡ ὁποία εὗρισκό-
μενη ἄρρωστη καὶ στὸν οἶκο, ὅπερ κατοικεῖ, στὴ σκοντράδα τῆς θείας Ἀναλή-
ψεως μὰ μὲ τὰ ρισγάρδα τοῦ σώματος, τὴν ἐρώτησα ἐγὼ ὁ νοτάριος καὶ ἔχει τὸ
νοῦ καὶ τὰς φρένας ὑγείᾳς καὶ τῆς εἶπα ἂν ἀφίνῃ εἰς σκλάβους ἢ ὁσπετάλε κα-
νένα πρᾶμα καὶ εἶπε οὐχί. Εἶτα λέγει: ἂν ὁ Κύριος καλέσῃ τὴ ταπεινὴ μου ψυχὴ,
νὰ θάπτου τὸ ἐμὸ σῶμα εἰς τὸ ναὸ τῆς Θείας Ἀναλήψεως, εἰς τὸ κενοτάφιο τοῦ
συζύγου μου. Ἐτι λέγει: ἀφίνω νὰ ἤθελε δώσῃ ἔπειτα τῆς θανῆς μου διὰ
μία βολὰ τόσο εἰς τὸν ἄνωθε ναὸ τῆς Ἀναλήψεως ἓνα σαρανταλείτουργο νὰ μοῦ
τὸ ψάλουν διὰ τὴ ψυχὴ μου. Ἐτι λέγει: ἀφίνω ὅλο μου τὸ ἐδικό, τόσο μό-
μπιλε ὅσο καὶ στάμπιλε, ὅ,τι ἄρατος καὶ ἂν ἔχω νὰ μοῦ ἀπαρθενεύῃ τοῦ ἄνωθε
συμβίου μου, τοῦ σ(ινιὸρ) Προκόπη Νίκλου, νὰ τὸ ἔχῃ καὶ κάμῃ το, ὥς θέλει καὶ
βούλῃται, τὸν ὁποῖον ἱστιτοῦρω καὶ διὰ κληρονόμο μου. Καὶ οὕτως ἔκαμε τέ-
λος μὲ ὁμπλιγο ὅτι νὰ κάμῃ ὁ ἄνωθές μου συμβίος τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς μου καὶ
τὴν ἔξοδο τῆς θανῆς μου κατὰ τὴν τάξι τῶν Χριστιανῶν, ἡ ὁποία μου διαθήκη
νὰ ἔχῃ τὸ στέριο, βέβαιον καὶ ἀπαρασάλευτον εἰς τοὺς αἰῶνας. Εἰς μαρτυρίας τοῦ
εὐλαβεστάτου παπᾶ Δημητρίου Ἀνδρονίκου καὶ σ(ινιὸρ) Νικολοῦ Κοπέου.

† δημήτριος ἱερεὺς ὁ Ἀνδρόνικος²⁾ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε

† νικολὸς κοπέος μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε

45.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1690. Νοτάριος Ν. Νομικός (Βιβλ. 4 σ. 25).

† Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι ἀμήν. 1690 Ὀκτωβρίου 2. Τὴν σήμερον ὁ κύρ Δη-
μος Νίκλος ἀπὸ τὴ Μάνη ἐσυμφώνησε μὲ τὸν παρόντα μ(ισσέ)ρ Δημήτρις Σα-
μόλης³⁾ μαραγκὸς καὶ τοῦ δίδει τὸ παιδί του, ὀνόματι Λεούτζης, διὰ νὰ σταθῇ

¹⁾ Νικολ. Λιβάνης. Συμβολαιογράφος ἀπὸ 8 Μαΐου 1664 - 19 Μαρτίου 1710. Ἐκ τῆς οἰκογ. ταύτης ἀπὸ τοῦ 1586 ἔχομεν συμβολ. τοὺς Νικόλαον ἱερέα καὶ Ἀνστώσιον. Καὶ το-
πων. τοῦ Λιβάνη εἰς περιοχὴν χωρίου Ἀγίου Δημητρίου.

²⁾ Ἀνδρόνικος. Οἰκογ. τότε ἐν τῇ νήσῳ ἔχουσα μετὰ ταῦτα τὸ παρων. Λάουρα.

³⁾ Δημήτρις Σαμόλης. Ἡ οἰκογ. Σ. μαρτυρεῖται ἐν τῇ νήσῳ ἀπὸ τοῦ 1683· ἑτέρα τοι-
αύτη ἐκ Φιλιατρῶν τῷ 1783. Παρωνύμ. οἰκογ. Μάνεση.

χρόνους ὁχτώ μὲ τὸν αὐτὸν Σαμόλη διὰ νὰ τόνε μάθη τὴν τέχνη τῆς μαραγκο-
σύνης καὶ νὰ τοῦ κάνη τὲς ἔξοδες καὶ ροῦχα καὶ πιδεμὴ καὶ πᾶσα ἄλλο χρεια-
ζόμενο, καὶ ὁ αὐτὸς Νίκλος ὁμπλιγάρεται νὰ τόνε δουλεύση εἰς τὴν αὐτὴν τέχνη
καὶ πᾶσα ἄλλη δουλειά, ὅπου νὰ ἤθελε τόνε προστάξει μπιστεμένα· καὶ ὁ ἄνωθεν
μάστορας ὑπόσχεται νὰ τόνε ἐβγάλη μάστορα στὸ ἄνωθε τέρμινο καὶ νὰ τοῦ δίδῃ
καὶ τὰ σύνεργα τῆς τέχνης, κατὰ τὸ ξεταχτὸ τῶν μαθητάδων. Καὶ οὕτως ὑπόσχον-
ται ρετζιπροκαμέντε νὰ μαντενίσουνε ὑπὸ μαρτυρίας τῶν κάτωθεν.

† σταματέλος λούτζης μαρτυρο τα ανοθε

† στέφανος κάκλης ¹⁾ μαρτυρο τα ανοθε.

46.

Διαθήκη τῆς 9 Μαρτίου 1696. Νοτάριος Ἰω. Μάτσης ²⁾ (Βιβλ. 9 σ. 36).

† Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι, ἀμήν. Ἔτη ἀπὸ τῆς Αὐτοῦ γεννήσεως 1696 Μαρ-
τίου 9 εἰς τὴν κοντράδα τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Γριπάρη ³⁾, εἰς τὸν οἶκον

¹⁾ στέφανος κάκλης. Κάκλης Μιχαὴλ συμβολαιογράφος Ζακύνθου ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1639 ἕως 25 Ἀπριλίου 1660. Βλ. καὶ ἄνωτ. σ. 42 σημ. 1.

²⁾ Ἰω. Μάτσης. Οἰκογ. ἐκ Μορέως ἐν Ζακ. περὶ τὸ 1520, ἐγγεγραμμένη ἐν τῇ χρυσο-
βίβλῳ τῷ 1572. Ἰωάννης Μ. ὑπῆρξε συμβολαιογράφος ἀπὸ 4 Σεβρίου ἕως 10 Φεβρουαρίου 1716.
Πέτρος Μ. ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1742 ἕως 19 Μαΐου 1743. Ἀντώνιος Μ. ἐγεννήθη τῷ 1794 καὶ
ὑπῆρξε συμμαθητὴς τοῦ Σολωμοῦ. Συνέγραψεν ἀρχετὰ ἐν οἷς καὶ κωμωδίαν Ὁ Βασιλικός,
ὅπου διακωμωδοῦνται τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς Ζακ. ἐπὶ Ἑνετοκρατίας. Ἡ οἰκογ. ἀπαντᾷ μέ-
χρι σήμερον ἐν Ζακύνθῳ.

³⁾ Τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Γριπάρη. Ναὸς εἰς τὴν πόλιν παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγου-
σαν εἰς Ψήλωμα καὶ ἄνω τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου. Ἡ Αἰκατερίνη Γ. πιθανῶς ἐγεννήθη
ἐν Χανίοις καὶ ἔπειτα ἦλθεν εἰς Ζακ. Αὕτη φέρεται ὡς σύζυγος τοῦ Κων/νου Σκούφου. Ἡ
ὑπαρξίς ἐν Χανίοις οἰκογ. Γριπάρη (Gripargi) κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἑνετοκρατίας εἶναι ἱστο-
ρικῶς μεμαρτυρημένη, ἀλλὰ καὶ ἐν Ζακύνθῳ ὑπῆρχον οἱκ. Γ. ἐκ διαφόρων τόπων ἐλθοῦσαι.
Βλ. Μ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Ἡ κρητικὴ οἰκογένεια Σκούφων Ε.Ε.Κ.Ε. 2 (1939) σ. 331-332. Τὸ
ἐπὶ τῶν Γριπαρίων προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ γριπαρίου (ὁ ἐργαζόμενος εἰς τὸν γριπον, ὁ
κατασκευάζων γρίπους, ὁ ψαρᾶς· γριπος δὲ εἶναι εἶδος δικτύου πρὸς ἀλιεῖαν εἰς βαθέα ὕδατα).
Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ, Ἐκ τοῦ ἀλιευτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν. Ε.Ε.Β.Σ. 18 (1948) σ. 29. Ὡς ἐπαγ-
γγελματικὸν μαρτυρεῖται τῷ 1698 ἐν Ζακύνθῳ εἰς κώδικα περιέχοντα λόγους καὶ βίους ἀγίων·
Ἐτούτη ἡ βίβλος ἦτο ἐμοῦ Καλογήρου τὸ ἐπὶ κλη Γριπαρίων καὶ τὸ ἄφησα εἰς τὸ μοναστήρι [τῶν
Στροφάδων]. Βλ. Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ, ἔνθ' ἄν. σ. 157. Ἐν ἔτει 1738 μαρτυρεῖται ἐν Ζακύνθῳ Αἰ-
κατερίνη Ἀναστασίας Γριπαρί, τῷ δὲ 1774 συναντῶμεν ἐφημέριον καὶ νοικοκύριν τοῦ ναοῦ τῆς
Ἀγίας Αἰκατερίνης Ζακ. τὸν ἱερέα Πέτρον Γριπαρίν. Βλ. Κ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ, ἔνθ' ἄν. σ. 151, 159.
Ὁ Α. ΖΩΗΣ, Λεξικόν, ἐν λ. ἀναφέρει καὶ ἀγιογράφον Ἀλέξανδρον Γ. Ἐν Ζακ. εὑρεται καὶ τοπων.
Γριπαρωτὰ τά, ὅπισθεν τοῦ Σκοποῦ καὶ πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου. Ἐκ τοῦ ναοῦ
τούτου μαρτυρεῖται καὶ τότε τὸ ἐπίγραμμα: Αἰκατερίνης μάρτυρος τῆς πανσόφου / κλέος μέγα
πέφυκε καὶ Ζακυνθίοις Βλ. ΑΝΑΣ. ΓΟΡΔΙΟΥ Ἀπαρίθμησις τῶν ἐν τῇ πόλει Ζακύνθου ἐκκλη-
σιῶν μετ' ἐπιγραμμάτων διστίχων λαμβικῶν ἐν ἔτει 1689. Ἀνακοίνωσις Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗ,
Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 8 (1933) σ. 52. Ὡς ἐπὶ τῶν νησιωτικῶν οἰκογ. τὸ ὄνομα Γριπά-